

KLINIKA ANESTEZJOLOGII I INTENSYWNEJ TERAPII CMKP

Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny CMKP im. prof. Witolda Orłowskiego

00-416 Warszawa ul. Czerniakowska 231

tel.: (48) 22 625-02-53 ; (48) 22 58 41 220 fax.: (48) 22 58 41 342

e-mail : kl.anestezjologii@szpital-orlowskiego.pl

e-mail : klinika@bezpieczneczuzulenie.pl

Kierownik Kliniki: Dr hab. n.med. prof. CMKP Małgorzata Malec-Milewska

Warszawa 22.04,2022 r.

OCENA

dorobku naukowego, organizacyjnego i dydaktycznego w postępowaniu habilitacyjnym dr n. o kulturze fizycznej Agnieszki Kędra

Ocenę dorobku naukowego i dydaktycznego dr n. o kulturze fizycznej Agnieszki Kędra przeprowadziłam w oparciu o dokumentację przesłaną przez Radę ds. Stopni Naukowych w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej, Wydział Wychowania Fizycznego i Zdrowia, Katedra Promocji Zdrowia.

Nadrzędne cele recenzji

1. Stwierdzenie czy osiągnięcia naukowe Kandydatki spełniają kryteria określone w art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zmianami)
2. Stwierdzenie czy osiągnięcia naukowe kandydatki są wystarczające do nadania tytułu naukowego doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej

Ogólne informacje o habilitantce

Dr n. o kulturze fizycznej Agnieszka Kędra ukończyła studia w Warszawskiej Akademii Wychowania Fizycznego im Józefa Piłsudskiego na Wydziale Zamiejscowym Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej w 2003 r uzyskując tytuł mgr wychowania fizycznego. Habilitantka uzyskał tytułu doktora nauk o kulturze fizycznej w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa

Piłsudskiego w Warszawie, Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu w 2011 r. na podstawie rozprawy pt.: „Wybrane czynniki ryzyka przeciążeń kręgosłupa lędźwiowego dzieci i młodzieży” pod kierunkiem dr hab. prof. nadzwyczajnego Elżbiety Rutkowskiej. W 2020 r. dr n. o kulturze fizycznej Agnieszka Kędra ukończyła drugi kierunek studiów uzyskując tytuł mgr fizjoterapii na Wydziale Nauki o Zdrowiu Olsztyńskiej Szkoły Wyższej. W 2003 r. uzyskała specjalizację - Korektywa i Kompensacja (Akademia Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej).

W latach 2003-2009 Habilitantka była zatrudniona w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Zamiejscowy Wydział Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej, Katedra Metodyki Wychowania Fizycznego, Zakład Korektywy i Kompensacji na stanowisku asystenta.

W latach 2009-2012 była zatrudniona w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej, Wydział Wychowania Fizycznego i Sportu, Katedra Wychowania Fizycznego na stanowisku adiunkta.

Od 2019 do chwili obecnej jest zatrudniona w Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie, Filia w Białej Podlaskiej, Wydział Wychowania Fizycznego i Zdrowia, Katedra Promocji Zdrowia na stanowisku adiunkta badawczo-dydaktycznego.

Osiągnięcie naukowe

Przedmiotem oceny osiągnięcia naukowego określonego w art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zmianami) jest cykl pięciu monotematycznych publikacji zatytułowany „Bóle kręgosłupa - częstość występowania i wybrane czynniki ryzyka u dzieci, młodzieży i młodych dorosłych”. Na całość osiągnięcia naukowego składa się spójny cykl pięciu oryginalnych prac badawczych opublikowanych po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk o kulturze fizycznej w recenzowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym (w tym czterech z listy filadelfijskiej), a sumaryczna punktacja z całego cyklu wynosi 9,668 IF, 315 MNiSW. W mojej ocenie jest to wartość zdecydowanie wystarczająca do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej. Należy także podkreślić, że we wszystkich pięciu pracach dr n o kulturze fizycznej Agnieszka Kędra jest pierwszym autorem. Cykl prac do habilitacji jest również kontynuacją badań Habilitantki, które prowadziła ona do doktoratu.

Nadrzędnym celem badań Habilitantki, które są podstawą oceny osiągnięcia naukowego, była analiza wpływu czynników ryzyka na występowanie bólów kręgosłupa w populacji ludzi młodych (dzieci, młodzież, młodzi dorośli).

Badania epidemiologiczne wskazują, że bóle kręgosłupa są najbardziej powszechnym problemem współczesnego społeczeństwa. 75% populacji ludzi dorosłych przynajmniej 1x w życiu doświadczy ostrego bólu krzyża. U 10-15% choroba przechodzi w postać przewlekłą. W 90% są to tzw. niespecyficzne ostre lub przewlekłe bóle krzyża - uznane za odrębną jednostkę chorobową. Częstość bólów kręgosłupa zwiększa się po 30 r.ż, osiągając szczyt w wieku 55-64 lat i są one główną przyczyną niesprawności i absencji zawodowej, co pociąga za sobą duże koszty medyczne i społeczne. Habilitantka słusznie zauważyła, że problem bólu kręgosłupa dotyczy nie tylko osób dorosłych, a granica wieku pacjentów z zespołami bólowymi znacznie się obniżyła. Bóle kręgosłupa odczuwane w młodym wieku skutkują większą częstością występowania tej choroby w wieku dorosłym. Badania wykazują, że dzieci, które odczuwały bóle kręgosłupa w wieku 14 lat są bardziej narażone na występowanie bólów krzyża 25 lat później. Literatura jako czynniki ryzyka bólów kręgosłupa wymienia czynniki takie jak między innymi: płeć żeńska, zaburzenia psychiczne, depresja, palenie tytoniu, długotrwałe przebywanie w pozycji siedzącej (przed komputerem, telewizorem), nadmierna lub zbyt mała aktywność fizyczna. Zrozumiałym jest fakt, że analiza czynników ryzyka bólów kręgosłupa u dzieci, młodzieży i młodych dorosłych może być interesującym polem do badań wśród młodych naukowców na całym świecie. W Polsce nadal mało jest badań dotyczących powyższych zagadnień pomimo, że skala problemu jest ogromna. Dodatkowo badania polskie prowadzone były dotychczas na małych liczebnie grupach i w wąskich przedziałach wiekowych a większość publikacji pochodzi z przed 10 lat. Habilitantka podjęła się zatem nowatorskiej oceny epidemiologii bólów kręgosłupa we wschodnich regionach Polski w szerokim przedziale wieku 9-22 lat na dużych badanych grupach. Świadczy to m. in. o wysoce nowatorskim warsztacie badawczym Habilitantki. Celem projektu badawczego Habilitantki była identyfikacja problemu bólów kręgosłupa w populacji ludzi młodych w Polsce.

W pierwszej z cyklu prac Habilitantka wykazała, że w grupie ponad 11 tysięcy ankietowanych w wieku 10-19 lat 75% uczestników badania w ciągu ostatniego roku doświadczyło bólu krzyża. Częściej na bóle krzyża skarżyły się dziewczynki niż chłopcy (82,8% vs. 64,3%). Odsetek dzieci z bólami krzyża i częstość nawrotów bólu wzrastała wraz z wiekiem. U dzieci do 13 r.ż. dominowały bóle odcinka szyjnego, u dzieci starszych odcinka lędźwiowo-krzyżowego. Młodsze dzieci zgłaszały ból głównie podczas noszenia ciężkiego plecaka, starsze podczas podnoszenia ciężkich przedmiotów.

W drugiej pracy w cyklu Habilitantka skupiła się na wpływie na bóle krzyża noszenia przez dzieci ciężkiego plecaka i sposobami radzenia sobie z bólem. Tu znów badanie objęło grupę ponad 11

tyś dzieci i młodzieży szkolnej. Uzyskano niepokojące dane, że średnio aż 16% dzieci stosowało leki dostępne bez recepty i procent ten wzrastał z wiekiem. Ciekawe są wyniki jak dzieci i młodzież radziły sobie z bólem. 66,3% - zmniejszyło ciężar plecaka, 44,7% - zwiększyło aktywność fizyczną, 42,9% - ograniczyło przebywanie w pozycji siedzącej.

Trzecia z cyklu prac dotyczyła ponad 1300 młodych dorosłych (studentów 4 uczelni z kierunków, wychowanie fizyczne, fizjoterapia, pedagogika, turystyka i rekreacja) w wieku 19-22 lata i częstości występowania bólów kręgosłupa u studentów, oraz sposobów radzenia sobie z nimi. Do oceny bólu Habilitantka użyła skali VAS. W tym miejscu jako specjalista zajmujący się medycyną bólu muszę zaznaczyć, że jest to błędna interpretacja skali oceniającej ból. To co zastosowała Habilitantka 10 punktowa skala 0-10 punktów nie jest skalą VAS a skalą numeryczną NRS (*numerical rating scale*). Skala NRS nie jest również skalą 10 a 11 punktową, ponieważ 0 to też punkt. Skala VAS jest skalą wzrokowo-analogową i mierzona jest w centymetrach lub milimetrach (1-10 cm lub 0- 100 mm). Jest to często popełniany błąd nawet przez lekarzy, nie pomniejszający jednak wartości pracy. W analizowanej grupie studentów prawie 62% ankietowanych zgłaszało bóle dolnego odcinka kręgosłupa (u połowy z nich występował on rzadko 1-2x w roku, ale ponad 20 % zgłaszało ból o natężeniu > 7 w skali NRS).

W czwartej pracy Habilitantka podzieliła ankietowanych studentów na bardziej aktywnie uprawiających sport i mniej aktywnych fizycznie co nie wykazało różnic w częstości pojawiania się bólów krzyża. Stwierdzono natomiast większą częstość bólów krzyża i wyższe natężenie bólu w grupie studentów z bardzo wysoką aktywnością fizyczną (1,5x większe ryzyko występowania bólu krzyża). Prawie 17% ankietowanych radzi sobie z bólem lekami bez recepty.

Piąta z cyklu prac Habilitantki jest przeglądem systematycznym 35 prac publikowanych w okresie 2011-2019 dotyczących epidemiologii bólów kręgosłupa u dzieci, młodzieży i młodych dorosłych w wieku od 9-19 lat (wybranych z pośród 1647 artykułów). Analiza skompletowanego materiału dotyczyła wyników badań obejmujących 75233 uczestników w wieku 9-19 lat. W jednym badaniu kohortowym i pięciu badaniach przekrojowych stwierdzono związek pomiędzy aktywnością fizyczną a bólem kręgosłupa odcinka lędźwiowego u dzieci i młodzieży. Dowiedziono, że oba skrajne poziomy aktywności (bardzo niski i bardzo wysoki) mają związek z bólem kręgosłupa.

Habilitantka w autoreferacie szeroko omawia uzyskane we wszystkich pracach wyniki, ale mnie trochę brakuje ostatecznego podsumowania wszystkich pięciu prac w postaci końcowych wniosków z całego cyklu prac.

Warto zaznaczyć, że wszystkie prace wchodzące w skład cyklu zostały opublikowane w przeciągu pięciu lat pomiędzy 2016 a 2021 r. Habilitantka samodzielnie opracowała kwestionariusze badań do pierwszej i drugiej pracy z cyklu a zmodyfikowała kwestionariusze do pracy trzeciej i czwartej oraz była bezpośrednio zaangażowana w realizację badań - uzyskiwanie zgód

na przeprowadzenie ankiety od kuratorium oświaty, dyrektorów szkół i rodziców dzieci oraz studentów. Badania prowadzone przez dr n. o kulturze fizycznej Agnieszki Kędry w istotnym stopniu poszerzyły wiedzę na temat skali problemu jakim są bóle kręgosłupa również w grupie dzieci, młodzieży i młodych dorosłych.

Pozostały dorobek naukowy

Habilitantka, poza publikacjami będącymi podstawą osiągnięcia naukowego podlegającego ocenie, współpracuje z Olsztyńską Szkołą Wyższą, gdzie pracuje nad projektami badawczymi dotyczącymi epidemiologii bólów kręgosłupa oraz profilaktyki dysfunkcji narządu ruchu w obrębie kompleksu lędźwiowo-miedniczno-biodrowego u dzieci i młodzieży co zaowocowało 15 publikacjami w których Habilitantka jest 6-krotnie pierwszym autorem. Habilitantka współpracuje również z Otwocką Kliniką Chorób Kręgosłupa i Ortopedii CMKP w Warszawie, gdzie realizuje projekty badawcze dotyczące uogólnionej hypermobilności stawowej, czego efektem są dwie prace, gdzie Habilitantka jest ostatnim autorem. We współpracy z Polską Akademią Nauk, w ramach prac Zespołu Zadaniowego d.s. Diagnostyki i Leczenia Zachowawczego w Przebiegu Skoliozy Idiopatycznej Habilitantka bierze udział w tworzeniu rekomendacji dotyczących tej jednostki chorobowej (jedne rekomendacje opublikowane, kolejne w opracowaniu). Habilitantka współpracuje również z Krajową Radą Fizjoterapeutów w ramach projektu „Ocena rzetelności testów funkcjonalnych rekomendowanych przez KRF w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu fizjoterapii (publikacja w opracowaniu). Świadczy to także o wielokierunkowych zainteresowaniach i działalności naukowo-badawczej Habilitantki.

Habilitantka po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk o kulturze fizycznej jest współautorem **27 prac naukowych o łącznej sumie 31,328 IF oraz 832 punktów MNiSW, oraz 4 rozdziałów do książek i jednej monografii. Indeks Hircha w bazie Web of Science: 4, (5) w bazie Scopus, liczba cytowań w bazie Web of Science Core Collection bez autocytowań: 70 (84) w bazie Scopus.** Spośród 10 prac z IF w 5 habilitantka jest pierwszym autorem, w tym wszystkie zawierające indeks wpływu powstały po obronnie doktoratu przez Habilitantkę.

Na podkreślenie zasługuje także fakt, iż Habilitantka jest recenzentem dla 8 czasopism naukowych o zasięgu międzynarodowym i krajowym. Łącznie zrecenzowała 20 artykułów w tym 9 zagranicznych. Habilitantka była promotorem pomocniczym jednego przewodu doktorskiego, promotorem 10 prac magisterskich i licencjackich i recenzentem 22 prac magisterskich i licencjackich. Po uzyskaniu stopnia doktora brała udział w 6 projektach badawczych w tym w dwóch jako kierownik projektu.

Stosunkowo niski indeks Hirscha, posiadany przez Habilitantkę wynoszący, zgodnie z informacją przekazaną przez Bibliotekę Główną Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie 4 punkty, wynika zapewne z krótkiego okresu od publikacji powyższych prac naukowych.

Działalność dydaktyczna i organizacyjna

Dr n. o kulturze fizycznej Agnieszka Kędra działa aktywnie w kilku towarzystwach naukowych w tym była członkiem Zespołu Zadaniowego d.s. Diagnostyki i Leczenia Zachowawczego w przebiegu Skoliozy Idiopatycznej działającego w składzie Komitetu Rehabilitacji, Kultury Fizycznej i Integracji Społecznej PAN w kadencji 2016-2020. Od 2016 roku jest członkiem Polskiego Towarzystwa Fizjoterapii a od 2019 roku członkiem Krajowej Izby Fizjoterapeutów. Od 2018 roku jest członkiem rady redakcyjnej (Editorial Board) zagranicznego czasopisma: *Journal of Sport and Therapy*.

Habilitantka prowadzi szeroką działalność naukowo-dydaktyczną na konferencjach polskich i międzynarodowych oraz działalność dydaktyczną dla studentów Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie (Filia w Białej Podlaskiej), przez kilka lat była również opiekunem studentów. Za swoją działalność dydaktyczną i naukowo-badawczą była kilkakrotnie nagradzana przez J.M. Rektora Akademii Wychowania Fizycznego w Warszawie. Otrzymywała również nagrody za najlepsze prace dyplomowe absolwentów.

Stáže zagraniczne:

Habilitantka odbyła 2 stáže zagraniczne: staże naukowe w University of Zaragoza, Huesca, Hiszpania, Staff Mobility for Teaching Agreement, program Erasmus w okresie: 5-9.06. 2017 i 16-23.05.2021

Podsumowanie

Podsumowując uwagi zawarte w powyższej opinii stwierdzam, że dr nauk o kulturze fizycznej Agnieszka Kędra ma oryginalny i istotny dorobek naukowy, a w okresie od uzyskania stopnia doktora wykazała dalszy istotny rozwój naukowy. Cykl publikacji Habilitantki składający się na Osiągnięcie Naukowe jest tematycznie spójny, oryginalny i merytorycznie wysoce wartościowy, a całość działalności naukowo-badawczej Habilitantki wnosi oryginalne i istotne elementy

do nauki. Habilitantka posiada duże zdolności dydaktyczne, zarówno w zakresie szkolenia przed-, jak i podyplomowego, oraz wykazuje istotną aktywność w zakresie organizacji nauki.

Przeto mam zaszczyt wnieść do Wysokiej Rady ds. Stopni Naukowych w Dyscyplinie nauki o kulturze fizycznej Akademii Wychowania Fizycznego Józefa Piłsudskiego w Warszawie o dopuszczenie dr nauk o kulturze fizycznej Agnieszki Kędra do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego. Stwierdzam, że dr nauk o kulturze fizycznej Agnieszka Kędra spełnia wymagania określone w art. 221 ust. 5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zmianami),

dr hab. n. med. prof. CMKP Małgorzata Małec-Milewska

dr hab. n. med. Małgorzata Małec-Milewska
specjalista anestezjologii
i intensywnej terapii
1712932